

do utworzenia nowych członów organizacyjnych. W 1951 r. Wydział Humanistyczny podzielono na trzy samodzielne wydziały, a mianowicie: Filologiczny, Filozoficzno-Społeczny i Historyczny. Podział ten był przedwczesny. Uniwersytet nie posiadał bowiem wówczas odpowiedniej kadry dla obsadzenia katedr filozoficzno-społecznych. W związku z tym w roku następnym wydziały Filozoficzno-Społeczny i Historyczny zostały połączone i utworzyły jeden Wydział Filozoficzno-Historyczny. Natomiast Wydział Matematyczno-Przyrodniczy w 1951 r. podzielony został na dwa wydziały: Biologii i Nauk o Ziemi oraz Matematyczno-Fizyczno-Chemiczny. Oddział Farmacji wszedł w skład Wydziału Lekarskiego Akademii Medycznej. Ukształtowana w tym czasie struktura organizacyjna przetrwała do dziś.

50-rocznica powstania pierwszych katedr Uniwersytetu stanowi doskonałą okazję do snucia refleksji nad rozwojem uczelni, okazję do podsumowania jej osiągnięć i braków oraz ustalenia nowych planów rozwojowych. Wydział Filozoficzny Wszechnicy Piastowskiej w Poznaniu utworzony został praktycznie biorąc w oparciu o optymizm jego twórców. Poznań nie posiadał tradycji akademickich, kadry naukowej ani odpowiednich lokali. Mimo to w niezwykle krótkim czasie uruchomiono Wydział, a w ślad za tym całą uczelnię. Dzięki ofiarności społeczeństwa wielkopolskiego Uniwersytet został wyposażony. Ściągnięte do Poznania szczupłe kadry naukowo-dydaktyczne pracowały z wielkim poświęceniem w niezwykle trudnych warunkach. W stosunkowo krótkim czasie młoda uczelnia zdobyła sobie uznanie w świecie nauki oraz poważanie i szacunek społeczeństwa, z którym profesorowie Wszechnicy utrzymywali zawsze ścisłe kontakty. Kontakty te uległy stałemu zacieśnianiu na skutek zagrożenia ze strony imperializmu niemieckiego. Przez cały okres międzywojenny UP był uniwersytetem kresowym, poważnym ośrodkiem nauki i kultury polskiej wysuniętym najdalej na zachód. Uniwersytet odgrywał szczególną rolę naukową i polityczną. Bez ścisłej więzi z masami ludowymi roli tej nie mógłby spełnić. Uznając fakt, że UP mógł powstać i rozwijać się dzięki ofiarnej pomocy całego społeczeństwa, któremu winni jesteśmy głęboką wdzięczność, głęboki hołd oddać musimy przede wszystkim twórcom Uniwersytetu. Bez ich głębokiego patriotyzmu, ofiarności i poświęcenia nie powstałby Wydział Filozoficzny ani żadne inne wydziały.

Antoni Czubiński

OBCHODY 50-LECIA UNIWERSYTETU IM. ADAMA MICKIEWICZA W POZNANIU

W dniach 6-11 maja 1969 r. Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu obchodził 50-lecie swej działalności. Program uroczystości jubileuszowych, nad którymi honorowy patronat objął przewodniczący Rady Państwa PRL, marszałek Polski Marian Spychalski, przedstawiamy poniżej.

6 maja: koncert inauguracyjny z udziałem Chóru Chłopięcego i Męskiego Państwowej Filharmonii w Poznaniu pod dyrekcją Stefana Stuligrosza;

7 maja: pochód i uroczystość na Starym Rynku, centralna akademія w auli UAM, spotkanie gości z pracownikami uczelni, otwarcie wystawy pt. *50 lat Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu*, spotkanie z władzami miasta i województwa w Sali Wielkiej Pałacu Kultury, uroczystość wręczenia odznaczeń i medali pracownikom UAM, występy galowe w Operze Poznańskiej;

8 maja: odsłonięcie tablicy ku czci pierwszego rektora Uniwersytetu Poznańskiego, prof. dr H. Święcickiego, uroczystość nadania doktoratów honorowych w auli UAM, składanie adresów przez delegacje uczelni i zakładów pracy;

9 maja: wykłady doktorów honorowych na poszczególnych wydziałach, uroczysty apel młodzieży i złożenie wieńców pod Pomnikiem Bohaterów na Cytadeli,

pod Pomnikiem Powstańców Wielkopolskich, przed tablicą ku czci F. Ratajczaka i na grobie rektora H. Świąćckiego; otwarcie dwudniowej sesji naukowej pt. *Model i perspektywy rozwoju socjalistycznych szkół wyższych w Polsce*; koncert Chóru Madrygalistów z Halle w Sali Odrodzenia Starego Ratusza w Poznaniu, spotkanie władz uczelni z przedstawicielami załóg robotniczych fabryk poznańskich;

10 maja: dalszy ciąg sesji pt. *Model i perspektywy rozwoju socjalistycznych szkół wyższych w Polsce*, Juwenalia na Starym Rynku.

11 maja: Juwenalia.

Różnorodność i zakres przedstawionego wyżej programu pozwala w sposób bardziej szczegółowy omówić jedynie ważniejsze jego momenty.

Obchody jubileuszowe zainaugurował w dniu 6 maja uroczysty koncert z udziałem Chóru Chłopięcego i Męskiego Państwowej Filharmonii w Poznaniu. Przed jego rozpoczęciem rektor UAM, prof. dr Czesław Łuczak, podejmował przybyłe na uroczystości delegacje uczelni krajowych i zagranicznych. Zaproszeni goście reprezentowali wszystkie polskie uniwersytety i szkoły wyższe oraz uczelnie Charkowa (prof. dr W. Chotkiewicz — rektor uniwersytetu), Doniecka, Halle (prof. dr F. Wolff — rektor Uniwersytetu im. M. Lutra), Heidelbergu (prof. dr H. Buddensieg), Liège (prof. dr J. Labarbe — dziekan Wydziału Filozoficzno-Historycznego) Louvain, Paryża (prof. dr M. Bouvier-Ajam, dyrektor Uniwersyteckiego Instytutu Prawa), Sofii (prof. dr Jelew), Strasburga, Tbilisi, Wiednia (prof. dr F. Zerbst) i Wilna (prof. dr Kubilius, rektor Uniwersytetu).

W dniu 7 maja, w godzinach rannych, ulicami Poznania sprzed Collegium Minus na Stary Rynek przemaszerał uroczysty pochód. Jego kolumnę tworzyły poczty sztandarowe organizacji młodzieżowych, studenci i pracownicy naukowcy reprezentujący poszczególne uczelnie, delegacje z kraju i zagranicy oraz rektorzy w historycznych togach.

Na stopniach Starego Ratusza nastąpiło spotkanie senatu akademickiego i władz miejskich, w których imieniu powitał przybyłych przewodniczący Prezydium Rady Narodowej m. Poznania, Jerzy Kusiak. W swoim przemówieniu podkreślił on rolę Uniwersytetu i środowiska naukowego w rozwoju miasta, mówił o życzliwości i wdzięczności mieszkańców Wielkopolski, jako towarzyszy życia uczelni oraz deklarował pomoc i poparcie rady miejskiej dla dalszych poczynąń Uniwersytetu.

W imieniu władz akademickich głos zabrał przewodniczący Komisji Senackiej do spraw Jubileuszu, prof. dr Gerard Labuda. Podziękował on ojcom miasta „za gościnę” oraz przedstawił historię poznańskiego Uniwersytetu, jego tradycje oraz dorobek naukowy, miejsce jakie UAM zajmuje w życiu kulturalnym kraju.

O perspektywach uczelni, planach rozwoju środowiska akademickiego do 1980 r. mówił przewodniczący Kolegium Rektorów, prof. dr Zbigniew Jasicki. Na zakończenie spotkania naukowcy wpisali się do *Złotej Księgi Miasta Poznania*.

Ciąg dalszy uroczystości miał miejsce w auli UAM. Na Centralną Akademię przybyli m. in.: Marian Spychalski z małżonką, minister oświaty i szkolnictwa wyższego, prof. dr Henryk Jabłoński, kierownik Wydziału Kultury KC Wincenty Kraśko, z-ca kierownika Wydziału Nauki KC Zenon Wróblewski, pierwsi sekretarze KW: w Poznaniu — Kazimierz Barcikowski, w Szczecinie — Antoni Walaszek, w Zielonej Górze — Mieczysław Hebda. Udział w Akademii wzięli także przewodniczący rad narodowych: miasta Poznania — Jerzy Kusiak, woj. poznańskiego — Franciszek Szczerbal, WRN z Koszalina — Wacław Gelgel, ze Szczecina — Marian Lempicki, z Zielonej Góry — Jan Lembas.

Gośćmi honorowymi prezydium byli m. in.: prof. dr Józef Kostrzewski, jedyny żyjący założyciel Uniwersytetu Poznańskiego (sekretarz Komisji Uniwersyteckiej powołanej dla organizacji uczelni) oraz prof. dr Roman Pollak, rektor Tajnego Uniwersytetu Ziemi Zachodnich (TUZZ).

Akademię otworzył rektor C. Łuczak. Następnie głos zabrał Marian Spychalski. Jego obszernie przemówienie poświęcone było zarówno przeszłości Uniwersytetu, jak i jego aktualnym i przyszłym zadaniom. Omawiając profil naukowy poznańskiej uczelni określający jego wyjątkowe i odpowiedzialne miejsce wśród innych polskich placówek uniwersyteckich, przewodniczący Rady Państwa powiedział m. in.:

„W powołaniu Uniwersytetu Poznańskiego wiosną 1919 roku i w jego pół-wiekowej działalności odczytujemy naukę i doświadczenie cenne dla świadomości politycznej współczesnego Polaka. Wtedy, gdy wsteczne koncepcje polskiej reakcji pchały odbudowujące się dopiero państwo polskie na złąbną drogę podbojów na Wschodzie — zbrojny czyn powstańczy ludu wielkopolskiego rozpoczął walkę o powrót do ojczyzny rdzennie polskich ziem — Poznańskiego, Pomorza, Górnego Śląska, o położeniu tamy odwiecznemu naporowi germańskiemu. Z tej właśnie świadomości, że zagrożenie naszego bytu narodowego szło przez stulecia od zachodu, że tu w Wielkopolsce trzeba budować i umacniać bastiony polskości, zrodziła się idea pierwszej na tej ziemi placówki uniwersyteckiej”.

Z wymienionych założeń wynikały główne zadania Uniwersytetu — wychowanie kadry inteligencji z wyższym wykształceniem dla ziem Wielkopolski i Pomorza (co M. Spychalski określił jako „zadanie wewnętrzne”) oraz przeciwstawianie się nacjonalistycznym tezom nauki niemieckiej głoszącej niższość kultury polskiej i przypisującej narodowi polskiemu brak zdolności do samodzielnego bytu państwowego („zadanie zewnętrzne”).

Mówiąc o realizacji tych zadań, M. Spychalski z głębokim szacunkiem wspominał wybitnych uczonych, których nazwiska wyznaczyły międzywojenną historię Uniwersytetu: rektora prof. dra Heliodora Święcickiego, współzałożyciela Uniwersytetu prof. dra Józefa Kostrzewskiego, prof. dra Stanisława Nowakowskiego, prof. dra Jana Rutkowskiego.

Do najchlubniejszych momentów w życiu Uniwersytetu zaliczył przewodniczący Rady Państwa jego tajną działalność w okresie okupacji, świadcząca najbardziej o prężności poznańskiej uczelni i będąca najwyższym sprawdzianem moralnej wartości jej kadry naukowej. Oceniając powojenną działalność Uniwersytetu M. Spychalski wskazał na ogromny wkład poznańskiego środowiska naukowego w kulturalne zagospodarowanie Ziemi Zachodnich oraz na jego wybitne osiągnięcia w realizacji „zadań zewnętrznych”, które po 1945 r. nabrały nowego, istotnego znaczenia. Mówiąc o perspektywach rozwojowych nauki polskiej w najbliższych latach, M. Spychalski powiedział m. in.:

„Na uczelniach typu uniwersyteckiego spoczywa szczególnie obowiązek rozwijania metod kształcenia nowego człowieka, który będzie zdolny budować coraz doskonalsze społeczeństwo socjalistyczne, upowszechniać głęboko humanistyczne stosunki między ludźmi”.

Kończąc swoje przemówienie, przewodniczący Rady Państwa przekazał Uniwersytetowi Poznańskiemu, jego kadrze naukowej i młodzieży studenckiej oraz przedstawicielom wszystkich wyższych uczelni Ziemi Poznańskiej serdeczne pozdrowienia od władz państwowych i całego społeczeństwa.

Z kolei ponownie zabrał głos prof. dr C. Łuczak. W imieniu Senatu podziękował M. Spychalskiemu za cenny dar — popiersie Adama Mickiewicza dłuta Xawerego Dunikowskiego, po czym wręczył przewodniczącemu medal wybity dla upamiętnienia 50-lecia Uniwersytetu.

W wygłoszonym następnie przemówieniu rektor Łuczak przypomniał zebra-

nym historię poznańskiej Almae Matris i szczegółowo omówił jej wszechstronny rozwój w okresie powojennym: w ciągu 25 lat Polski Ludowej Uniwersytet Poznański ukończył ponad 20 tys. absolwentów, z czego 6 tys. podjęło pracę na Ziemiach Zachodnich wnosząc istotny wkład w integrację tych ziem z Macierzą. Na zakończenie prof. Łuczak podziękował za opiekę i pomoc świadczoną uczelni ze strony władz państwowych, umożliwiającą dotychczasowy dorobek Uniwersytetu i pozwalającą optymistycznie oceniać jego dalszy rozwój.

W imieniu wojewódzkich władz partyjnych wystąpił I sekretarz KW PZPR, Kazimierz Barcikowski. Podkreślając raz jeszcze rolę UAM w rozwoju kulturalnym Ziemi Zachodnich przekazał jego kadry naukowej wyrazy uznania i wdzięczności w imieniu społeczeństwa Wielkopolski.

Kolejnym punktem uroczystości było wręczenie zasłużonym pracownikom UAM, WSR i WSWF (szkołom wyższym przekształconym z wydziałów uniwersyteckich w samodzielne uczelnie) wysokich odznaczeń państwowych. Dekoracji dokonał przewodniczący Rady Państwa Marian Spychalski. Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski odznaczeni zostali: prof. dr Stefan Bączyk, prof. dr Czesław Łuczak, prof. dr Władysław Markiewicz, doc. dr Kazimierz Piechowiak, prof. dr Zbyszko Tuchołka i prof. dr Jan Wąsicki.

Krzyże Kawalerskie Orderu Odrodzenia Polski otrzymali: prof. dr Stanisław Kowalski, dr Franciszek Orchermał, prof. dr Wieńczysław Kuczyński, mgr Eugenia Łuczka, doc. dr Benon Miśkiewicz, dr Stanisław Morze, prof. dr Zygmunt Nowakowski, dr Stanisława Raszejowa, prof. dr Jerzy Strumiński, prof. dr Maciej Wiewiórkowski, prof. dr Jan Wikarjak, prof. dr Bolesław Zabielski, prof. dr Stanisława Zajchowska. Ponadto 44 pracowników UAM udekorowano Złotymi i Srebrnymi Krzyżami Zasługi. W imieniu odznaczonych przemówił prof. dr Władysław Markiewicz.

Na zakończenie uroczystości przewodniczący Prezydium WRN Franciszek Szczerbal i przewodniczący Rady Narodowej m. Poznania Jerzy Kusiak przekazali rektorowi C. Łuczakowi sztandar ufundowany dla Uniwersytetu przez społeczeństwo Wielkopolski.

Tego samego dnia, w godzinach popołudniowych, w Sali Marmurowej Pałacu Kultury dokonano otwarcia wystawy pt. *50 lat Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu*. Zgromadzone na niej eksponaty ukazują tradycje szkolnictwa wyższego w Poznaniu oraz ilustrują trzy podstawowe etapy w historii uczelni: lata międzywojenne, okres okupacyjny, 25-lecie PRL.

Charakter wprowadzenia ma ta część wystawy, którą chronologicznie zamyka rok założenia Wszechnicy Piastowskiej. Najstarszymi z przedstawionych tu eksponatów są druki XVI-wieczne, dzieła najwybitniejszych wychowanków Akademii Lubrańskiego: Klemensa Janickiego oraz Józefa Strusia. Poza pamiątkami związanymi z działalnością Kolegium Jezuickiego uwagę zwracają eksponaty odnoszące się do chlubnych początków Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk. M. in. wystawiono wydane w 1837 r. dzieło W. Bogusławskiego, nagrodzone na konkursie PTPN pt. *Dzieje Słowiąszczyzny Północno-Zachodniej do połowy XIII w.* Jest to publikacja wyznaczająca ten kierunek badań poznańskich uczonych, który w latach późniejszych zdecydował o wyjątkowym — w skali ogólnonarodowej — znaczeniu Poznańskiego Uniwersytetu.

W dziale następnym, ilustrującym międzywojenną historię uczelni, znaleźć można m. in. telegramy gratulacyjne nadesłane z okazji otwarcia Wszechnicy Piastowskiej, rotty ślubowania imatrykulacyjnego, pierwsze indeksy, pierwsze publikacje wydawane nakładem Uniwersytetu (w 1921 r. J. Winiewicz przekazał swoją drukarnię na usługi Uniwersytetu). Ukazano tu dorobek wszystkich działających wówczas wydziałów, zgodnie jednak z rzeczywistymi proporcjami najwięcej miejsca poświęcono naukom humanistycznym, szczególnie zaś historii. Ostatnia część

wspomnianego działu ukazuje życie poznańskiej młodzieży akademickiej. Zgromadzone tu ulotki, ogłoszenia, wycinki z gazet, zdjęcia działaczy lewicowych itp.

Lata okupacji obrazują liczne fotografie, plansze, publikacje. Czołowe miejsce zajmują portrety prof. dra Jaxy-Bykowskiego, pierwszego rektora TUZZ, oraz prof. dra Romana Pollaka, do roku 1942 dziekana Wydziału Humanistycznego uczelni, następnie jej rektora. Ze zdjęciami ukazującymi żołnierzy *Wehrmachtu* wkraczających do budynków uniwersyteckich sąsiadują publikacje o wymownych tytułach, np. *Walka z kulturą polską* (H. Szoldrskiej), zawierające m. in. listy strat osobowych poznańskiej uczelni.

Dział ostatni zapoczątkowują liczne tomy *Kroniki Uniwersyteckiej*. Kolejne eksponaty są jej żywą ilustracją: pozwalają śledzić rozwój poszczególnych kierunków studiów, skład i rozbudowę uniwersyteckiej kadry naukowej, ukazują wszystkie dziedziny życia akademickiego, m. in. działalność organizacji młodzieżowych, dorobek Akademickiego Zrzeszenia Sportowego, zdobycze socjalne. Znalazły się tu również wydawnictwa poświęcone historii Uniwersytetu, m. in. Z. G r o t a, *Powstanie Uniwersytetu* oraz J. K l a n o w s k i e g o, *UAM w Poznaniu 1945 - 1964*. Ciekawostką wystawy były eksponaty ilustrujące przedpołudniowe uroczystości jubileuszowe, a jej najbardziej optymistycznym akcentem — makieta miasteczka akademickiego, jakie w najbliższych latach powstanie na Marcelinie, w jednej z dzielnic Poznania.

W godzinach wieczornych, w małej auli Collegium Minus nastąpiła uroczystość nadania uczelni i jej pracownikom pamiątkowych odznaczeń i medali. M. in. J. Kusiak przekazał rektorowi UAM Odznakę Honorową m. Poznania, nadaną uczelni z okazji jej jubileuszu, F. Szczerbal — Odznakę Honorową za Zasługi w Rozwoju Województwa Poznańskiego, a M. Lempicki, przewodniczący Prezydium WRN w Szczecinie — Odznakę „Gryfa Pomorskiego”. W imieniu mieszkańców Kaszalińskiego i Zielonogórskiego przedstawiciele władz wojewódzkich przekazali pracownikom uczelni wyrazy uznania i życzenia dalszej owocnej działalności.

W dniu następnym najważniejszym momentem obchodów jubileuszowych była uroczystość nadania doktoratów honorowych. Poza Senatem UAM i zaproszonymi gośćmi uczestniczył w niej wiceprzewodniczący Rady Państwa, rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego, prof. dr M. Klimaszewski. Prezentacji doktorów honorowych dokonał prorektor UAM prof. dr Jan Wikarjak. Zaszczytne tytuły otrzymali: prof. dr Maurycy Bouvier-Ajam, dyrektor Instytutu Prawa w Paryżu, wybitny ekonomista, rzecznik pokojowej współpracy narodów, prezes Stowarzyszenia Obrony Granicy Odra-Nysa, działacz Towarzystwa Francja—Polska, zasłużony w zakresie rozwoju stosunków polsko-francuskich; prof. dr Hermann Buddensieg, humanista, specjalizujący się w badaniu literatury polskiej, najwybitniejszy tłumacz „Pana Tadeusza”, współzałożyciel towarzystwa „Mickiewicz—Gremium”, wydawca i redaktor „Zeszytów Mickiewiczowskich” („Mickiewicz Blätter”)¹; prof. dr Włodzimierz Chotkiewicz, rektor Uniwersytetu w Charkowie, kierownik Katedry Fizyki Doświadczalnej, wybitny uczony, inicjator umowy o współpracy podpisanej przez władze UAM i uniwersytetu charkowskiego; prof. dr Roman Pollak, historyk literatury polskiej związany z Uniwersytetem od początków jego istnienia, zasłużony edytor dzieł pisarzy staropolskich, w czasie wojny rektor TUZZ; prof. dr Jerzy Suszko, przez trzydzieści lat kierownik Katedry Chemii Organicznej na poznańskiej uczelni, autor 120 specjalistycznych publikacji, wychowawca licznej kadry naukowców; prof. dr Heinz Tillmann, prorektor Uniwersytetu w Halle, dyrektor Instytutu Historii Powszechnej tejże uczelni, specjalista w zakresie dziejów

¹ Obszerny artykuł ukazujący sylwetkę tego uczonego opublikowano w „Przeglądzie Zachodnim” nr 1/1969 (L. Sługoicka, Hermann Buddensieg (w 75-rocnicę urodzin).

imperializmu niemieckiego, szczególnie jego ekspansji na wschodzie, w czasie wojny członek Komitetu „Wolne Niemcy” działającego na terenie ZSRR.

W imieniu promowanych podziękował prof. dr W. Chotkiewicz i prof. dr J. Suszko. W dniu następnym na wydziałach odpowiadających ich specjalnościom doktorzy honorowi wygłosili odczyty.

Również 9 maja, w godzinach popołudniowych, nastąpiło otwarcie sesji naukowej pt. *Model i perspektywy rozwoju socjalistycznych szkół wyższych w Polsce*, na którą przybył m. in. wiceminister oświaty i szkolnictwa wyższego, W. Drapich. W pierwszym dniu obrad referaty wygłosili: dyrektor Instytutu Zachodniego, prof. dr W. Markiewicz (*Uniwersytet w państwie socjalistycznym*), doc. dr J. Ziółkowski (*Miejsce uniwersytetu w systemie szkolnictwa wyższego i życia naukowego kraju*), doc. dr K. Golankiewicz (*Struktura uniwersytetu a potrzeby praktyki*). W drugim dniu sesji wygłoszono następujące referaty: *Baza materiałowa i wyposażenie techniczne nowoczesnego uniwersytetu* (prof. dr M. Wiewiórowski), *Miejsce studentów w modelu socjalistycznego uniwersytetu* (mgr Z. Jaśkiewicz, mgr E. Mielcarek), *Uniwersytet i jego absolwenci* (dr S. Sołtysiński, mgr M. Chmara).

Barwnym akordem zamykającym obchody jubileuszowe poznańskiej uczelni były Igrzyska Żakowskie, zorganizowane w dniach 10 - 11 maja, w których brało udział całe środowisko akademickie miasta.

Małgorzata Waller

20-LECIE DEUTSCHES WIRTSCHAFTSINSTITUT W BERLINIE

W dniach 28 - 30 maja 1969 r. berliński *Deutsches Wirtschaftsinstitut (DWI)* obchodził 20-rocznicę swej działalności. Jest to czołowy ośrodek naukowy NRD specjalizujący się w badaniach nad współczesnym imperializmem, szczególnie zaś nad ekonomicznymi, politycznymi i ideologicznymi przejawami państwowo-monopolistycznego kapitalizmu Niemiec zachodnich.

Instytut utworzono na podstawie decyzji Sekretariatu Niemieckiej Komisji Gospodarczej dla radzieckiej strefy okupacyjnej dnia 1 czerwca 1949 r. Już w lutym 1950 r. wyszedł pierwszy numer organu DWI — „*Berichte des deutschen Wirtschaftsinstitut*” — miesięcznika, który ukazuje się regularnie do chwili obecnej, prezentując dorobek naukowy Instytutu i podejmując tym samym ważką aktualną problematykę ekonomiczno-polityczną. Tak np. w początkach lat 50-tych dużą wagę przywiązywano do badań procesów monopolizacji w Niemczech zachodnich. Znalazło to wyraz w syntetycznym opracowaniu opublikowanym w 1955 r. pt. *O koncentracji kapitału w Niemczech zachodnich (Zur Konzentration des Kapitals in Westdeutschland)*. Dużo uwagi poświęcał następnie DWI zagadnieniu roli kapitałów amerykańskich w NRF. Już we wrześniu 1950 r. ukazał się artykuł pt. *Zdyferencjonowana amerykańizacja zachodnioniemieckiego przemysłu (Die differenzierte Amerikanisierung der westdeutschen Industrie)*, zaś w kwietniu 1951 r. opublikowano wyniki badań na temat udziału firm amerykańskich w zachodnioniemieckich przedsiębiorstwach (*Amerikanische Beteiligung an westdeutschen Unternehmungen*). Wiele opracowań DWI poświęcone było ogólnemu rozwojowi gospodarczemu Niemiec zachodnich. Warto tu szczególnie zwrócić uwagę na sprawozdanie DWI nr 1/2 z 1956 r. zatytułowane *Struktura i rozwój gospodarki Niemiec zachodnich (Struktur und Entwicklung der Wirtschaft in Westdeutschland)* poświęcone krytycznej analizie tzw. cudu gospodarczego w NRF.

Znamienne przemiany profilowe i organizacyjne, jakie nastąpiły w DWI na początku lat sześćdziesiątych znalazły także swój wyraz w publikacjach Instytutu.